

Am fost sau nu... în primejdie?¹

Dr, Constantin CORNEANU

În Decembrie, precum în fiecare an din cele peste trei decenii trecute de atunci, subiectul „adevărurilor” privind Revoluția Română din Decembrie 1989 generează în mass-media un val de discuții pro și contra, alimentează diferitele teorii conspiraționiste și readuce în prim-plan întrebări care încă nu-și găsesc răspunsul. **A fost o revoluție autentică sau o lovitură de stat cu sprijin militar extern? A fost România amenințată cu destrămarea?**

Mișcările de trupe sovietice,

bulgare și ungare de la frontiera de stat a României făceau parte dintr-un plan sau nu?

Pe 9 decembrie 1989, Direcția de Informații a Armatei (DIA) comunica conducerii MApN că Ungaria „acționează pentru internaționalizarea problemei Transilvaniei, precum și pentru izolarea politică și economică” a României și, totodată, „simultan cu provocarea unor demonstrații ale populației de origine maghiară din Transilvania, Ungaria are intenția să provoace incidente la granița” cu România „care să degenereze în conflict militar între cele două țări, după care apoi să ceară intervenția unor țări ale Tratatului de la Varșovia, îndeosebi din partea URSS, cu scopul unei așa-zise «împăcare a

¹ Editorial apărut în nr. 4 (5)/2023 al revistei CLIO

părților»". DIA informa conducerea MAPN că în realizarea acestui proiect, Ungaria urma să se sprijine pe Austria, precum și pe alte state occidentale, însă cu știrea URSS. Toate acele mișcări de trupe ungare, bulgare și sovietice s-au constituit în factori mențiți a pune presiune asupra regimului Ceaușescu care trebuia „încurajat” să accepte implementarea unor reforme interne, a modelului de *perestroika* și *glasnosti*, și, totodată, pentru susținerea unei atitudini de ostilitate, de revoltă, împotriva regimului comunist de la București. Totodată, era transmis un semnal Armatei Române, considerată ca fiind naționalistă și fidelă lui Nicolae Ceaușescu, precum și Miliției și Securității, privind reevaluarea rațiunii pentru care structurile de forță ale statului român se puteau implica în susținerea și consolidarea regimului Ceaușescu.

În condițiile în care Războiul Rece era în plină desfășurare, fără un final previzibil, putem înțelege comportamentul unor diplomați occidentali, precum și a unor ambasade din București, de încurajare a

unei disidențe active față de regimul politic al lui Nicolae Ceaușescu, precum și monitorizarea evoluțiilor politico-diplomatice, economice, sociale și militare ale României socialiste. Dintr-o astfel de perspectivă putem lua în considerație și mărturia lui Ghennadi I. Ianaev, vicepreședinte al URSS, privind monitorizarea evoluției evenimentelor din România sfârșitului de decembrie 1989, de către Washington și Moscova, în condițiile în care naționaliștii unguri incitau la o intervenție a celor două blocuri militare în România lui Ceaușescu. Miza: protejarea identității minorității maghiare, grav afectată de socialismul lui Ceaușescu, însă cu nădejdea că vor putea fi repuse în discuție frontierele din Europa, în speță cea româno-maghiară.

Având în vedere cele enumerate mai sus, putem înțelege, astfel, mai bine afirmațiile lui Mihail S. Gorbaciov, din interviul acordat jurnalistei Felicia Meleşcanu, în primăvara anului 1991, privind faptul că „**România a fost în pericol să se divizeze în cursul evenimentelor**” din Decembrie 1989, precum și opiniile lui Ghennadi I. Ianaev, cu referire la persoana președintelui Ion Iliescu, respectiv: „**El a făcut pentru români ceea ce altul nu putea să facă în împrejurările respective**”.